

Gestig 1962

**HONEY
PROKUREURS**Tel +21 (021) 941 7777 | Faks +21 (021) 941 7800 | www.honeyattorneys.co.za | office@honeyattorneys.co.za*Die inligting in hierdie dokument is van algemene aard en word nie beskou as regsadvies nie*

"Regsaanspreeklikheid en die Boer"

VELDBRANDE

Deel 1 : Inleiding

Groot dele van ons land word jaarliks geteister deur weghol veldbrande. Massiewe skade word aangerig en veral boere word geaffekteer. Talle hofsake is al gevoer as gevolg van skade veroorsaak deur veldbrande. Goeie buurmanskap is ook al as gevolg hiervan vertroebel.

Die ontstaan en verspreiding van baie veldbrande kon verhoed gewees het. Baie weghol veldbrande ontstaan trouens deurdat beheerde brande buite beheer raak of nie behoorlik geblus word nie. Vuur is inherent gevaarlik en 'n grondeienaar wat brandaktiwiteit op sy plaas uitvoer moet in gedagte hou dat daar 'n swaar verpligting op hom rus om te verseker dat omliggende grondeienaars nie skade ly as gevolg daarvan nie.

In die saak, **Van Wyk v Hermanus Munisipaliteit 1963(4) SA 285(KPA)**, het die Hooggeregshof by monde van Regter C J Watermeyer, beklemtoon dat daar 'n swaar verpligting rus op 'n persoon om te verhoed dat 'n vuur, wat hyself aangesteek het, versprei. Wanneer 'n persoon 'n gevaarlike taak onderneem, soos om 'n vuur aan te steek, is hy nalatig tensy hy oor die nodige kundigheid en toerusting beskik om dit te beheer.

Dertig jaar later het die Appèlhof in die saak, **Simonstad Munisipaliteit v Dews en 'n ander 1993(1) SA 191 (A)**, by monde van oud-Hoofregter M M Corbett, gewaarsku dat enigiemand wat 'n vuur in die oop veld aansteek verplig is om alle redelike voorsorgmaatreëls te tref ten einde dit te beheer en te verhoed dat dit versprei verder as wat beplan is. Weens die inherent gevaarlike aard van vuur, word 'n hoë standaard van sorg en versigtigheid gestel en die persoon betrokke moet beskik oor die nodige kundigheid en toerusting om die vuur te beheer. Veral wind is 'n gevaar wanneer veld gebrand word omrede dit kan veroorsaak dat 'n brand maklik en vinnig versprei en buite beheer raak. Enige redelike persoon moet hiervan bewus wees, veral persone

belas met die taak om die verspreiding van veldbrande te voorkom, onder andere, deur brandstroeke te brand.

Dit is geen wonder nie dat die Wetgewer dit nodig geag het om 'n Wet uit te vaardig wat ten doel het om veld-, bos- en bergbrande dwarsdeur Suid-Afrika te voorkom en te bestry nie. Hierdie Wet staan bekend as die Nasionale Wet op Veld- en Bosbrande, No 101 van 1998. Ons gaan poog om in 'n reeks artikels grondeienaars in te lig omtrent die belangrikste bepalings van hierdie Wet en sekere ander regsaspekte ten aansien van veldbrande. Deur middel van hierdie reeks artikels gaan ons poog om antwoorde te verskaf op onder andere die volgende algemene vrae :

- Wat is die doel van die Wet?
- Wie is almal "eienaars" in terme van die Wet?
- Wat is 'n brandbeskermingsvereniging?
- Is lidmaatskap van 'n brandbeskermingsvereniging verpligtend?
- Wat is die pligte van 'n brandbeskermingsvereniging?
- In welke areas kan brandbeskermingsverenigings ontstaan of gestig word?
- Wie staan in beheer van 'n brandbeskermingsvereniging?
- Wat is die voordele daaraan verbonde om aan 'n brandbeskermingsvereniging te behoort?
- Wie moet 'n brandstrook maak?
- Hoe moet 'n brandstrook lyk?
- Waar moet 'n brandstrook gemaak word?
- Wat van omgewingsbewaring en brandstroeke?
- Kan 'n eienaar vrygestel word van die verpligting om brandstroeke te maak?
- Wat se toerusting moet eienaars hê om brande te bestry?
- Moet alle eienaars toerusting hê vir brandbestryding?
- Wat word bedoel met "beskermende klere" waarna in die Wet verwys word?
- Moet 'n grondeienaar 'n sekere aantal werkers stuur om 'n brand te bestry?
- Wat moet jy doen as 'n brand ontdek word wat gevaar kan inhou?
- As daar 'n brand is, kan jy private grond betree?
- Wat sê die Wet oor die aansteek van vure?
- Kan strafregtelike vervolging voortspruit uit die oortreding of nie-nakoming van 'n bepaling van die Wet?
- Wat beteken die vermoede van nalatigheid geskep deur Artikel 34 van die Wet?

Die Wet bestaan uit 38 artikels en is opgedeel in 9 hoofstukke. Die Wet handel met brandbeskermingsverenigings (Hoofstuk 2), die brandgevaaraanslag (Hoofstuk 3), die voorkoming van veldbrande deur brandstroeke (Hoofstuk 4) en brandbestryding (Hoofstuk 5). Die Wet omskryf ook sekere misdrywe en die strawwe daaraan verbonde (Hoofstuk 7). Hoofstuk 6 handel met die

administrasie van die Wet, Hoofstuk 8 met die afdwinging van die Wet en Hoofstuk 9 bevat algemene en oorgangsbepalings.

Met die uitsondering van Hoofstuk 2, Hoofstuk 3 en Artikels 12 en 13 (wat deel vorm van Hoofstuk 4) het die Wet in werking getree op 1 April 1999. Hoofstuk 2 het in werking getree op 1 Augustus 2003, Artikels 12 en 13 op 2 Julie 1999, terwyl Hoofstuk 3 tot op datum nog nie gepromulgeer is nie. Ons handel nie in hierdie reeks artikels met die bepaling van Hoofstuk 3 (brandgevaaraanslag) nie.

Die Wet is nie net van toepassing op die eienaars van grond nie, maar, aldus die woordomsnywing van "eienaar" in Artikel 1 van die Wet, ook op :

- 'n huurder of ander persoon wat grond beheer ingevolge 'n kontrak, testamentêre dokument, wet of bevel van 'n Hoë Hof;
- die uitvoerende liggaam van die gemeenskap in die geval van grond wat deur 'n gemeenskap beheer word;
- die hoof-uitvoerende beampte van die plaaslike owerheid.

Die doel van die Wet is, soos reeds gemeld, om veld-, bos- en bergbrande dwarsdeur die Republiek te voorkom en te bestry. Hierdie doel moet deurgaans in gedagte gehou word wanneer enige bepaling van die Wet geïnterpreteer word.

In die volgende artikel handel ons met hoofstuk 2 van die Wet, naamlik brandbeskermingsverenigings.

Outeurs : Christo Potgieter, Direkteur, Honey Prokureurs, Kaapstad.
John Smit, Senior Regsadviseur, Mutual & Federal Versekeringsmaatskappy,
Kaapstad.

(Hierdie artikel het ten doel om inligting te verskaf en nie regsadvies nie. Vir regsadvies, kontak u regsadviseur)

[Tel +21 \(021\) 941 7777](tel:+21(021)9417777) | [Faks +21 \(021\) 941 7800](tel:+21(021)9417800) | www.honeyattorneys.co.za | office@honeyattorneys.co.za

As u enige verdere navrae het of bystand benodig kontak ons gerus by:

Litigasie:

George de Beer [*george@honeyattorneys.co.za*](mailto:george@honeyattorneys.co.za)
Nic Barnaschone [*nic@honeyattorneys.co.za*](mailto:nic@honeyattorneys.co.za)
Christo Potgieter [*christo@honeyattorneys.co.za*](mailto:christo@honeyattorneys.co.za)

Kommersiële Afdeling:

Johan Vermeulen [*johan@honeyattorneys.co.za*](mailto:johan@honeyattorneys.co.za)

Eiendom & Aktes Afdeling

Jacques du Toit [*jacques@honeyattorneys.co.za*](mailto:jacques@honeyattorneys.co.za)
Danie de Villiers [*danie@honeyattorneys.co.za*](mailto:danie@honeyattorneys.co.za)
Charles Koegelenberg [*charlesK@honeyattorneys.co.za*](mailto:charlesK@honeyattorneys.co.za)
Bronwyn Brink [*bronwyn@honeyattorneys.co.za*](mailto:bronwyn@honeyattorneys.co.za)

Honey Bloemfontein: Tel: 051 403 6600

Honey Johannesburg Tel: 011 656 1452